

אַלְקָה אָרַב

חֶשֶׁד לְשִׁיר

מגֵרְמָנִית: אִמִּיר אֶשֶׁל

אַלְקָה אָרַב הִיא מֵהֶדְמוּיוֹת הַמּוֹבִילוֹת בְּשִׁירָה הַגֵּרְמָנִית בַּת זְמַנָּנוּ. הִיא נּוֹלְדָה ב־1938 בְּאֶזְזוֹר הָאֵיִפֶּל שֶׁבַחְבֵּל הָרֵיִין בְּגֵרְמָנִיָּה לְמִשְׁפָּחָה בַּעֲלַת רֶקַע סִפְרוּתִי נֶרְחָב. לֵאחֹר מִלַּחֲמַת הָעוֹלָם הַשְּׁנִיָּה עָקַר אֲבִיהָ, חוֹקֵר הַסִּפְרוֹת אוּוַאלֵד אֶרֶב אֶת מִשְׁפָּחָתוֹ מִמַּעֲרָב גֵּרְמָנִיָּה, שֶׁהִלְכָה וְהִתְקַרְבָה לְמַעֲרָב הַקִּפִּיטְלִיסְטִי, לְמִזְרַח גֵּרְמָנִיָּה הַקוֹמוּנִיסְטִית. בִּילְדוּתָהּ וְנַעֲוִרָהּ קִיבְּלָה אֶרֶב חִינוּךְ בְּרוּחַ שִׁתּוּפִי לְאוֹר מוֹרֶשֶׁת הַהִשְׁכָּלָה הַפִּיִיטְיִסְטִית. לֵאחֹר תְּקוּפָה קְצֵרָה בַּהּ חֵיִיתָה כְּאִיכָרִית הִיא הַשְּׁלִימָה אֶת לִימּוּדֶיהָ בַּסִּפְרוֹת גֵּרְמָנִית, לִימּוּדִים סִלְבִּיִּים, הִיסְטוֹרִיָּה וְחִינוּךְ בְּאוּנִיבֶרְסִיטֶת הַלֵּה. בִּשְׁנִים הַבָּאוֹת הִיא עֲבָדָה כְּעוֹרֶכֶת בַּהּצָאָת סִפְרִים. הֵחָל מ־1969 הִתְמַקְּדָה אֶרֶב בְּכַתִּיבָה יוֹצֵרֶת וּבִתְרָגוּם, בַּעִיקָר מְרוֹסִית לְגֵרְמָנִית. אָף עַל פִּי שְׁנוֹתֶיהָ בְּמִזְרַח גֵּרְמָנִיָּה הִיא נִמְנָתָה עִם מִבְּקָרִי הַמִּשְׁטָר. לֵאחֹר נִפְּלָתָה הַחוּמָה וְאִיחּוּד גֵּרְמָנִיָּה הִפְתָּה אֶרֶב אֶת חֲצִי בִיקוּרָתָה כִּלְפִי תִרְבוֹת הַצִּרִיכָה וְחוֹמְרֹנוֹת הַמַּעֲרָב.

בְּשִׁירָתָהּ, אֶרֶב מִמְשִׁיכָה אֶת מַסּוּרַת הָאוּנוּגְרָד הָאִירוּפִי, וּבְמִיּוּחַד קְרוּבָה לְשִׁירָה הַקוֹנְקְרִטִית וְהַשִּׁירָה הוּוִיזוּאִלִית. בְּמִלּוּתֶיהָ שֶׁל אֶרֶב, הַמִּשְׁוֹרֶרֶת הִנָּה אֶךְ "מְקוֹר הַנְּבִיעָה" שֶׁל הַשְּׁפָה הָאֲנוּשִׁית, וּבִכֵּךְ מִתּוֹכָהּ בִּלָּא אֲרָגוֹן אֶסְתֵּטִי כֹזֵה אוֹ אַחֵר בִּינִינוּ לְבִין הָעוֹשֵׁר הַבִּלְתִּי-נִדְלָה שֶׁל הַצִּלִּילִים, הַגּוּוֹנִים וְהַמְרָאוֹת הַמְּקִיפִים אוֹתָנוּ. בְּמִרוּצַת הַשְּׁנִים זָכָתָה אֶרֶב לְפִרְסִים מְרַכְזִים בְּעוֹלָם הַסִּפְרוֹת הַגֵּרְמָנִית, וּב־2020 בְּפֶרֶס גִּיאוֹרֵג בִּיכְנֵר, הַפֶּרֶס הַחֹשֵׁב בִּיּוֹתֵר בַּסִּפְרוֹת הַגֵּרְמָנִית.

רַכְבַּת מַעַל לְנֹהַר הַשְּׁפִירָה

אֶכֶן עֲבוּרִי קוֹ

מִרְגִיעַ רוּחַ

לְמִטָּה מִיָּם בְּדִיוֹק הַמֶּתְעַרְסֵל בֵּין בְּעֶרְךָ לְבְּעֶרְךָ

בְּדִיוֹק מִתְעַגֵּל עוֹפֶרֶת אֶפֶר.

— כֶּךָ זֶה

בְּשׁוּוּי מִשְׁקָל עִם עֲצָמוֹ כְּמוֹ
עִם כָּל הַשָּׂאֵר כְּמוֹ

בְּתַנּוּעָה, כְּלוּמֵר בְּאֶזְנוֹן
מִשְׁלֵם, כְּמוֹ הַכֹּל, מְלַבֵּד

הֶרְגַּע בּוֹ שְׁלוֹה.

לוֹ הֵייוֹ עֲרִים,
בְּכָל חֲמִשָּׁת הַחוּשִׁים,
בְּזֶמֶן מִבְּעוֹד מוֹעֵד!

אוֹלָם עֲתָה, יִקְרִי הִתּוֹמִים,
אֲבַדְנוּ לְתִמִּיד
אֶת הַהִזְדָּמְנוּת.

20 בספטמבר 1994

תרגיל

נושבת.

איך אני מגיעה לך, מדבר
(כמו שאומרים עדין, מ'הנתון')
לעשות מלים?

נושבת. זוחחה.

האם הרוח הנושבת מאמנת את העצים?
לא, אצלם הכל לבש צורה עוד קדם לרוח.
גם אנשים לרב לא יתאמנו,
משום שהם סבורים שהם שלמים, שהם בצדק.

להיכן הולכות מחשבותיך. ממך לן פרנסיסקו?
כן הן נהיו. נהיו לן פרנסיסקו.
בדי עמל. בכבד. גלגלי עגלה
מחשקי ברזל. מתגלגלים.

מקצה מזרח לקצה מערב.
מסבות שקל או שקשה להבין
אני חושבת על כבושי המהגרים האירופים.
עננים עולים בי כאלו מתוך הסתום.

27 באוגוסט 2003

חֲשֵׁד לְשִׁיר

שְׁרוּעָה עַל הַמָּטָה, עַל בִּטְנִי, קוֹרֵאת

(מַחְלִימָה)

(תוֹךְ עֶסוֹק בְּרוּחַ)

הַגֵּב מְכָאִיב מַעַט.

כְּשֶׁאֲנִי שָׂמָה לֵב לְכֶךָ,

מִתְקַמֵּר לְעֵינַי

גֶּשֶׁר קִשְׁתִּי לַגִּבָּה.

אֲנִי חוֹשֶׁבֶת, לָמָּה הוּא?

נוֹתֶנֶת לְגִבִּי אֲוִיר ... –

לְמָטָה מְשֻׁתָּרֵעַ לְפָנֵינוּ עֹשֵׁב גְדוֹת הַנֶּהָר ... מַיִם...

חֲשֵׁד לְשִׁיר.

כְּשֶׁאֲנִי כוֹתֶבֶת שִׁירָה – אוֹלִי גַם בְּמַצָּבִים אַחֲרִים, אֲנִי מְקוֹר הַנְּבִיעָה, וְתוֹ לֹא –
וְכִמָּה שָׂאֵהָב אֶת מִי הַנְּבִיעָה כְּעֵת, כְּשֶׁאֲנִי כוֹתֶבֶת זֹאת, רוֹאָה אֶת הַמַּיִם שׁוֹצְפִים בֵּין
אֲבָנִים, סְבִיבָם...! הַמְּפָרְקִים הַקִּטְנִים..., הַקִּרְקָעִית הָאֶפְלָה, הַמְּרָאָה הַקִּטְנָה וְהַעֲגָלָה,
הַמְּעֻבְלוֹת הַזְּעִירוֹת...

14 בדצמבר, 2016